

عنوان آزمون : نمونه تست ثلاثي مجرد و مزيد

نام و نام خانوادگی :

زمان آزمون :

پایه تحصیلی :

تاریخ برگزاری ۱۳۹۹/۱۰/۱۳

نام دبیر :

۱ عین حروف «النون» لیس من الحروف الاصلية للفعل:

- ۱) الناس نيام فإذا ماتوا انتبهوا!
- ۲) الهي قد انقطع رجائي عن الخلق و أنت رجائي!
- ۳) فقل إنما الغيب لله فانتظروا إني معكم من المنتظرين!
- ۴) جميع الاسماك التي انتشرت على الأرض بحجم واحد!

۲ عین الصحيح:

- ۱) المصدر من «يغير» و «يعلم»: «تغيير» و «تعليم»
- ۲) الأمر من «تشهد» و «تفردون»: «أشاهد» و «تفردوا»
- ۳) النهي من «تحافظن» و «تسلطن»: «لا تحافظن» و «لا تسلطن»
- ۴) المصدر على وزن «استفعال» و «افتعال»: «استخدام» و «إنتباه»

۳ عین فعلاً من باب «إفعال»:

- ۱) النساء اجلسن أطفالهن على الكراسي في الحفلة!
- ۲) اجلس في نهاية الصف حسب عادتى!
- ۳) العمال نزلوا البضائع من السيارات!
- ۴) حمداً لله! تنزل من السماء أمطار شديدة اليوم!

۴ عین الفعل الذى يكون ماضياً فقط:

- ۱) شجعنا على الإجهاد.
- ۲) علمنا المعلمون درس الحياة.
- ۳) تعاشوا تعاشوا سلمياً.
- ۴) أغلقوا نوافذ الحجرات.

۵ عین الفعل الماضى:

- ۱) تقدم هؤلاء المعلمات الهدايا لتلميذاتهن النسيطات.
- ۲) تقدم التلاميذ فى الامتحانات بعد مطالعة الدروس.
- ۳) المؤمنة تقابل الأعداء الغاصبين.
- ۴) تعلموا القرآن فى المساجد يا طلاب!

۶ عین الفعل المزيد الثلاثى فى العبارات التالية:

- ۱) هؤلاء الرجال يخرجون من بيوتهم!
- ۲) أنتن أخرجن الأشياء من الغرفة!
- ۳) أخرج من الصف بسرعة كثيرة!
- ۴) خرجت من بيتك فى الساعة الثامنة صباحاً!

- (١) هؤلاء يحبون مُساعِدة الآخرين.
 (٢) الفرشاة أداةٌ لِتنظيف الأسنان.
 (٣) تُعرِّف البعض مع البعض الآخر.
 (٤) هذا ليس كتاباً، بلُ دَفَتَرُ الذِّكْرِيَّاتِ.

- (١) تمتلك الدولة هذه الأماكن و ينتفع بها الناس جميعاً.
 (٢) صعدَ الطفل على الشجرة فسقط على الأرض و انكسرت رِجلُه.
 (٣) إنَّ هذا الرجل بَحَثَ الأرض كثيراً و استخراج كنزاً ثميناً منها.
 (٤) (اعملوا صالحاً إنّي بما تعملون عليّم)

- (١) سَتَّصِرُونَ: إنفعال (٢) إعتدز: إففعال
 (٣) لا تَحْفَظُنْ: تفعل (٤) ما استعمرتا: استفعال

- (١) قَدْ جَعَلْنَا جَوَازِاتِنَا فِي أَيْدِنَا لِلتَّفْتِيشِ.
 (٢) إِذْهَبُوا هُنَاكَ وَ تَعَرَّفُوا عَلَى سَبَبِ ذَلِكَ الْأَمْرِ.
 (٣) هَؤُلَاءِ الطُّلَّابُ يَتَعَاوَنُونَ فِي دِرَاسَتِهِمْ جَيِّدًا.
 (٤) أَنْزَلَ اللَّهُ الْقُرْآنَ عَلَى النَّبِيِّ لِهَدَايَةِ النَّاسِ.

- (١) إنَّ المسلمين يعيشون في مساحة واسعة من الأرض من الصين إلى المحيط الأطلسي.
 (٢) تعلّموا العلم و تواضعوا لِمَنْ تتعلّمون منه.
 (٣) (اللّه وليّ الذين آمنوا يُخْرِجُهُم مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ)
 (٤) لا تجتمع خصلتان في مؤمن: البخل و الكذب.

- (١) كلّ الناس يتبهبون بعد الموت و هم نائمون قبله!
 (٢) يفتح باب المدرسة كلّ يوم في الساعة المحددة!
 (٣) إنَّ المؤمنين يعتصمون بحبل اللّه حتّى يكونوا مجتمعين!
 (٤) الإعصار ريح شديدة تنتقل من مكان إلى مكان آخر!

- (١) استمعوا إلى القرآن يغفر الله ذنوبكم!
 (٢) أنتنَّ تخرجننَّ من الجامعة قبل ستين!
 (٣) الغواصون استخراجوا دُرراً جميلة من البحر!
 (٤) نحن ننتظر ظهور منقذ العالم من الشرور!

ميّز ما فيه الفعل الثلاثي المزيد أكثر:

- (١) إِنَّا نَتَعَايَشُ تَعَايِشًا سَلْمِيًّا وَنَبْتَعدُ عَنِ العَدُوَانِ لِأَنَّهُ لَا يَتَتَفَعُّ بِهِ أَحَدٌ.
- (٢) (فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ)
- (٣) (وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ)
- (٤) حِينَمَا شَاهَدَتْ تُسَاقِطُ الأَسْمَاكُ مِنَ السَّمَاءِ عَلَى الأَرْضِ صَدَقَتْ ظَاهِرَةٌ مَطَرِ السَّمَكِ.

عيّن ما يختلف وزنه:

- (١) انتشار (٢) اندفاع (٣) انطلاق (٤) انبعاث

عيّن عبارة ليس فيها فعلٌ له حرفٌ أو حروفٌ زائدة:

- (١) تَعْتَقِدُ أُمِّي أَنَّ السَّعَادَةَ الحَقِيقِيَّةَ فِي الصَّدَاقَةِ!
- (٢) يَأْخُذُ الفَائِزُ الثَّانِي جَائِزَةً فُضِيَّةً فِي المَسَابِقَاتِ!
- (٣) يَتَنَقَّلُ الإِعْصَارُ مِنْ مَكَانٍ إِلَى مَكَانٍ آخَرَ بِسُرْعَةٍ!
- (٤) يَا أُخْتِي، هَلْ سَوْفَ تَتَخَرَّجِينَ مِنَ المَدْرَسَةِ هَذَا العَامِ؟

عيّن الصحيح عن الأفعال التي تحتها خطأ:

- (١) تَأَثَّرَ الرَّجُلُ مِنَ كَلَامِ الطِّفْلِ ← تَأَثَّرَ
- (٢) «جَادِلُهُمْ بِالتِّي هِيَ أَحْسَنُ» ← جِدَالٌ
- (٣) النَّاسُ نِيَامٌ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهُوا ← انْفَعَالٌ
- (٤) اسْتَمِعَ إِلَى اسْتَاذِي دَائِمًا ← اسْتِفْعَالٌ

عيّن الفعل الماضي:

- (١) شَجَعْنَا عَلَى الإِجْتِهَادِ!
- (٢) عَلَّمْنَا المَعْلَمُونَ دَرَسَ الحَيَاةَ!
- (٣) عَاشُوا تَعَايِشًا سَلْمِيًّا!
- (٤) أَغْلِقُوا نَوَافِذَ الحُجُرَاتِ!

عيّن ما ليس فيه الفعل المزيد من باب «تفعيل»:

- (١) عَلِّمُوا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَعْذِرُ عَلَى الجَهْلِ.
- (٢) هَذِهِ الطَّالِبَةُ لَا تُشَجِّعُ زُمَلَاءَهَا لِلسَّفَرِ إِلَى خَارِجِ البَلَادِ.
- (٣) تَفَرَّقُوا مِنْ هَذَا المَكَانِ لِأَنَّ هُنَا خَطُورًا لِسُقُوطِ الجِدَارِ.
- (٤) المُدِيرُ دَخَلَ الصَّنْفَ وَنَصَحَنَا وَنَدَّمْنَا عَلَى عَمَلِنَا القَبِيحِ.

عيّن فعلاً ماضياً من شكل فعل «افتعال»:

- (١) (فَقُلْ إِنَّمَا الغَيْبُ لِلَّهِ فَانْتظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ المُنْتَظِرِينَ) (٢) النَّاسُ نِيَامٌ؛ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهُوا.
- (٣) إلهي قد انقطع رجائي عن الخلق و أنت رجائي.
- (٤) انفتحت المدارس في إيران في فصل الخريف.

۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در فعل «انْقَطَعَ»: حروف اصلی (ق ط ع) است که (نون) جزء این حروف نیست. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در فعل (انْتَبَهُوا): حروف اصلی (ن ب ه) است.

گزینه «۳»: در فعل (انْتَظِرُوا): حروف اصلی (ن ظ ر) است.

گزینه «۴»: در فعل (انْتَشَرَتْ): حروف اصلی (ن ش ر) است.

۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «يَعْلَمُ»: فعل مضارع از باب «إِفعال» و مصدر آن «إِعلام» است.

گزینه «۲»: امر «تُشَاهِدُ» به صورت «شَاهِدْ» صحیح است.

گزینه «۳»: نهی «تَتَسَلَطَنَّ» به صورت «لا تَتَسَلَطْ» صحیح است.

۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

گزینه (۱): «أَجْلَسَنَّ»: «نشان‌دادند» (هم‌آهنگ: «أَفْعَلَنَّ»). ماضی جمع مؤنث از باب «أفعال» است!

گزینه (۲): «أَجْلَسُ»: «می‌نشینم». فعل اول شخص مفرد (متکلم وحده) از ثلاثی مجرد است. ضمیر «ی» هم به ما در این موضوع کمک می‌کند!

گزینه (۳): «نَزَلُوا»: «پایین آوردند». فعل ماضی از باب تفعیل است.

گزینه (۴): «تَنْزِلُ»: «نازل می‌شود». فعل مضارع از ثلاثی مجرد است.

۴ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «عَلَّمَ»: ماضی (للفاعل) تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: شَجَّعَ: امر (للمخاطب)

گزینه ۳: تَعَايَشُوا: امر (للمخاطبين) و ماضی (للفاعلين)

گزینه ۴: اغْلِقُوا: امر (للمخاطبين)

۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «تَقَدَّمَ» (پیشرفت کرد) فعل ماضی از باب «تَفَعَّل» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «تَقَدَّمَ» فعل مضارع از باب «تفعیل» است.

گزینه «۳»: «تُقَاتِلُ» فعل مضارع از باب «مفاعلة» است.

گزینه «۴»: با توجه به «یا طلاب» (ای دانش‌آموزان)، «تَعَلَّمُوا» فعل امر از باب «تَفَعَّل» است.

۶ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه ۲: «أَخْرَجْتُنَّ» فعل ثلاثی مزید باب «إِفعال» است. در سایر گزینه‌ها فعل‌های ثلاثی مجرد به کار رفته است.

۷ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

در این گزینه مصدری وجود ندارد. اما در سایر گزینه‌ها «مَسَاعَدَةٌ - تَنْظِيفٌ - تَعْرِيفٌ» مصدر هستند.

۸ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فعل‌های مزید موجود در گزینه‌ها:
(۱) تَمَلَّكَ (افتعال) و يَتَفَعَّلُ (افتعال): ۲ عدد
(۲) اِنْكَسَرَتْ (انفعال): ۱ عدد
(۳) اِسْتَخْرَجَ (استفعال): ۱ عدد
(۴) فعل مزید وجود ندارد.

۹ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اِنْفَعَال ← اِفْتَعَال؛ «سَتَتَصَيَّرُونَ» از ریشه‌ی «ن ص ر» است.

۱۰ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «جَعَلْنَا» فعل ثلاثی مجرد است.

در سایر گزینه‌ها به ترتیب «تَعَرَّفُوا» فعل امر در صیغه‌ی جمع مذکر مخاطب از باب «تَفَعَّلُ»، «يَتَعَاوَنُونَ» فعل مضارع در صیغه‌ی جمع مذکر غایب از باب «تَفَاعَلُ»، و «أَنْزَلَ» فعل ماضی در صیغه‌ی مفرد مذکر غایب از باب «اِفْعَال» است.

۱۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «يَعِيشُونَ» فعل ثلاثی مجرد از ریشه‌ی «عاش» در صیغه‌ی جمع مذکر غایب است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) تَعَلَّمُوا: صیغه‌ی «جمع مذکر مخاطب» امر از باب «تَفَعَّلُ» / تَوَاضَعُوا: صیغه‌ی «جمع مذکر مخاطب» امر از باب

«تَفَاعَلُ» / تَتَعَلَّمُونَ: صیغه‌ی «جمع مذکر مخاطب» مضارع از باب «تَفَعَّلُ»

(۳) آمَنُوا: صیغه‌ی «جمع مذکر غایب» ماضی از باب «اِفْعَال» / يُخْرِجُ: صیغه‌ی «مفرد مذکر غایب» مضارع از باب

«اِفْعَال»

(۴) لَا تَجْتَمِعُ: صیغه‌ی «مفرد مؤنث غایب» مضارع از باب «اِفْتَعَال»

۱۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در این گزینه «یفتتح» از باب انفعال است، اما در بقیه‌ی گزینه‌ها «یتبهنون، یعتصمون، تنتقل»

همگی از باب افتعال هستند.

۱۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. سؤال گزینه‌ای را خواسته که دارای نوع دوم فعل‌ها (فعل‌هایی که در ریشه‌شان علاوه بر

حرف اصلی، حرف یا حروف زاید هم دارند) بوده و تعداد حروف زاید، سه تا باشد. بررسی گزینه‌ها:

(۱) اِسْتَمِعُوا: فعل امر از باب «اِفْتَعَال» (دو حرف زاید)

دقت کنید: سه حرف اصلی این فعل «سمع» است و نمی‌تواند از باب «استفعال» باشد؛ چون در باب «استفعال» حرف

«س» جزء حروف زاید است.

(۲) تَخْرَجْتَنَ: فعل ماضی از باب «تَفَعَّلُ» (دو حرف زاید)

(۳) اِسْتَخْرَجُوا: فعل ماضی از باب «استفعال» (سه حرف زاید)

(۴) نَنْتَظِرُ: فعل مضارع از باب «اِفْتَعَال» (دو حرف زاید)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

- (۱) نَتَعَايَشُ: صیغه‌ی «متکلم مع‌الغیر» مضارع از باب «تَفَاعُل»، نَبْتَعِدُ: صیغه‌ی «متکلم مع‌الغیر» مضارع از باب «اِفْتِعَال»،
يَتَفَعَّلُ: صیغه‌ی «مفرد مذکر غایب» مضارع از باب «اِفْتِعَال»: ۳ مورد
- (۲) اِسْتَعْفِرُ: صیغه‌ی «مفرد مذکر مخاطب» امر از باب «اِسْتِفْعَال»: ۱ مورد
- (۳) «أَنْزَلَ» و «أَخْرَجَ»: صیغه‌ی «مفرد مذکر غایب» ماضی از باب «اِفْعَال»: ۲ مورد
- (۴) شَاهِدْتُ: صیغه‌ی «متکلم وحده» ماضی از باب «مِفَاعَلَة»، صَدَقْتُ: صیغه‌ی «متکلم وحده» ماضی از باب «تَفْعِيل»: ۲ مورد

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

- (۱) انتشار: حروف اصلی: ن ش ر ← افتعال
وزن
- (۲) اندفاع: حروف اصلی: د ف ع ← انفعال
وزن
- (۳) انطلاق: حروف اصلی: ط ل ق ← انفعال
وزن
- (۴) انبعاث: حروف اصلی: ب ع ث ← انفعال
وزن

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

- (۱) «تَعْتَقِدُ» از باب «اِفْتِعَال»: ۲ حرف زائد/ (۲) «يَأْخُذُ» ثلاثی مجرد: بدون حرف زائد
- (۳) «يَتَقَلَّبُ» از باب «اِفْتِعَال»: ۲ حرف زائد/ (۴) «تَتَخَرَّجِينَ» از باب «تَفْعُلُ»: ۲ حرف زائد
- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در سایر گزینه‌ها جواب درست بدین ترتیب است: (۱) تَأْتِرُ (۲) اِفْتِعَال (۴) اِفْتِعَال

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عَلِمَ: ماضی سوم شخص مفرد مذکر است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

- گزینه «۱»: شَجَّعَ: امر دوم شخص مفرد است.
- گزینه «۳»: عَايَشُوا: امر دوم شخص جمع است.
- گزینه «۴»: اَغْلِقُوا: امر دوم شخص جمع است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «تَفَرَّقُوا» جمع مذکر مخاطب است به معنی پراکنده شوید که از فعل «تَفَرَّقُوا» ساخته شده است و از باب «تَفْعُلُ» و از مصدر «تَفَرَّقُ» می‌باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «عَلِمُوا» امر جمع مذکر مخاطب است که از فعل «تَعَلَّمُوا» ساخته شده و از مصدر «تَعَلَّمَ» و از باب «تَفْعِيل» می‌باشد.

گزینه‌ی «۲»: «لَا تُشْجِعُ» مضارع منفی مفرد مؤنث غایب از باب «تَفْعِيل» و از مصدر «تَشْجِيع» است.

گزینه‌ی «۴»: «دَخَلَ» و «نَصَحَ» ماضی و ثلاثی مجرد هستند و «نَدَّمَ» ماضی مفرد مذکر غائب از باب «تَفْعِيل» از مصدر «تَنَدِيم» است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

(۱) اِنْتَظِرُوا: فعل امر از شکل فعل «اِفْتَعَال»

ترجمه: «پس بگو نهان فقط از آن خداست، پس منتظر بمانید همانا من همراه شما از منتظران هستم.»

(۲) اِنْتَبَهُوا: فعل ماضی از شکل فعل «اِفْتَعَال»

ترجمه: مردم خفتگانند؛ پس هرگاه بمیرند، بیدار می‌شوند.

(۳) اِنْقَطَعَ: فعل ماضی از شکل فعل «اِنْفَعَال»

ترجمه: خدای من، امیدم از مردم قطع شده است و تو امیدم هستی.

(۴) اِنْفَتَحَتْ: فعل ماضی از شکل فعل «اِنْفَعَال»

ترجمه: مدارس در ایران در فصل پاییز باز شدند.

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴